

F O A I A

rentru

ЖАНТИ. АЛМАЗИ ЗИ ЛІТЕРАТУРЫ.

Nr. 24.

MERCURIU, 15. IUNIU

1855.

SUUM CUIQUE.

(Капетъ.)

II. Літва рошъяеаскъ е de фаміліа
латіпъ.

Totu acolo Nr. 3 pag. 36 in scrisoreea catra
D. Caminariulu K. Negruzzi.

„Съ венім ла літвъ. — Съ штіе къ літвіле
ејит літві-твіте сав оріціале, ші літві-фіїче сав
дерівате.

Літва поастръ дзпъ матеріа еі есте ші ea o
літвъ de фаміліа латіпъ. Zічереа Omъ se афъ
ші жи латіна ші жи італіана, ші жи француза, ші
жи спаніоля ші жи португеза ші жи алт'я поастръ,
прекст ші ті і de алте зічери. Іпсъ деклінparea
еі жи казарі квт ші копжъгареа вервілор жи тітпі,
п'тере ші модэрі, фаче о деосевітъ гръматікъ
ші пріп зттаре о деосевітъ літвъ.

Жнд зп попор жи поате жпвъца літва ре-
глат къ ачеаши гръматікъ, се зіче къ аре тот о
літвъ. Спре підъ поі зічет чіокъ ші дзт-
неавоастръ пліскъ; жпсъ деклінжнд зічет: чіокъ
а чіокълзі шчл. ші дзтнеавоастръ пліскъ а пліс-
кълзі шчл. ачеаши деклінpare квт ші копжъгареа
вервілор не фаче се авет ачеаши літвъ. Славъ,
доксъ, сав глоріе пз фаче о алтъ літвъ: жнд
зп пород зіче: славъ а славі, алтъ: доксъ а
доксъ, ші алтъ: глоріе а глоріе.

Жнд зп пород аре ачелеаши форме сав ачеаши
тіпі граматікалі ші ачелеаши п'тері сав матеріе,
аре тот о літвъ. Іпсъ се поате на жпт'я парте
de лок съ се скітве сав пропздіа літерілор, сав
жджіва din тіпі граматічії, сав слѣжіндсе къ аче-
аши матеріе ші формъ съ факъ деосевіте фрасрі:
атгпчі ачеле деосевірі жи пропзді, жи матеріе,
жи формъ ші жи фрасе се п'тештіе діалект.
Ез дзпъ а теа п'рере ші дзпъ въгареа de сашъ
че ам фъкт, жпдръспек а жптърді літва поас-

тръ, дзпъ квт ам май зіс жи треі діалекте: жи
постръ de овште, ал Мэнтенілор, [Молдовенілор
ші Блгъренілор възл, алтъл ал Ромжнілорз din
Македонія, ші алтъл ал Ромънілор din Елвідіа
сав ал Романділор (?)

Чеі din тжіз зік славъ ші деклінъ славъ а
славі, чеі d'ai doilea зік доксъ ші деклінъ доксъ
а доксъ, чеі d'ai треіле зік глоріе ші деклінъ
глоріе а глоріе: іатъ деосевіреа жи матеріе, че коп-
трівдеште а фаче зп деосевіт діалект, ші потріві-
реа жи форть ші граматікъ, каре фаче din деосеві-
те матерії ачеаши літвъ.

Тоді рошъяеаскъ авет din діционеръ латіп зіче-
ріде ве ве сав віне ші venire. Din ачеаши зі-
чері фачет de овште фрасрі: віне веніші. Іпсъ
ачест фрас къ ачеаши матеріе ші форть, зпії жи
пропзді дзпъ квт есте скріс, ші рошъяеаскъ din
Македонія: „гіне гініші, іатъ, деосевіреа жи про-
пздіе че фаче алт діалект.

Тоді рошъяеаскъ зічет жпцелег, къ-
поскъ, прічеп, прінд, лішъ ші алт асе-
тenea, din ачеаши зічери фачет фрасрі, ші жи
тре поі Молдовенії, Мэнтенії ші Блгъренії не ам
овічніт а жптрева: къпощі, прічепі, жпцеледі
літва рошъяеаскъ? іатъ рошъяеаскъ din Македонія
жптрева: „принзі літва рошъяеаскъ? іатъ ачеаши
матеріе ші ачеаши форть че фаче о літвъ, ші іатъ
деосевіреа фрасрілі че фаче зп деосевіт діалект.

Аша дзпъ ачеле поі Мэнтенії, Молдовенії
ші Блгъренії авет ші ачеаши літвъ ші ачелаші
діалект. Mika деосевіре че авет жптре поі ла
ворвіре пз о п'тет сокоті, къчі de вом жптра
жи асфер de амърпте ші свт. жптърді, атгпчі
гъсіт жи фіекаре жъдед сав ціпст, за ші жи фіекаре
сат, пъпъ ші жи фіекаре фаміліе ші жи
фіекаре om зп деосевіт кіп de ворвіре; дзп ачеа
деосевіре пз о п'тет п'ті діалект.“ — Au nu e
destulu de chiaru?

III. Літва чеа скрісъ, към тревзе се фіс.

Totu acolo pag. 58, in aceeasi scrisoria.

„Діалектъ пострѣ къ есте таі квлтіват нѣ
есте юндоіаль, пентръкъ житръпса сав традас
тоате кърдїле вісерічешті, сав фъкът атътіа акте
адміністратівѣ ші жздікъторешті, с'ав традас ші
пріп ѿтмаре с'ав антерпѣт атътіа ідеі пріо-
тржпсл. Жисъ а зіче къ дака ротжпї din Ma-
chedonia ар фі авт ші еі прілежеле поастре ачес-
теа пъціпеле ші ар фі скріс ші еі діалектъ лор
атът кът'лат скріс ноі п'ял пострѣ, нѣ штіз каре din
ачестеа доіз діалекте с'ар фі апрапіат маі тълт de Ira-
diana? Фіреште къ ші еі ма о асфел де житръ-
пларе ар фі жичепт а скімба пе х ю ф, пе к
ю п, пе г ю в шчл, към ам фъкът ші ноі, ші
пъстръп пе я ю локъл ліі і ал пострѣ, пе авжп
не ю (?) че не ноі пе жикърът атът, пъстръп
тълт зічері пестрікате din орцила лор прекам фъ-
ріпъ ю лок де фъіпъ шчл., діалектъ ачеста
ар фі фост чел маі кврат ші чел маі вреднік
de a се лва ю бъгаре de сеамъ спре а се квлтіва.
Адікъ воіз се зік, къ де ам ші квлтіват ноі.
діалектъ пострѣ, нѣ штіз де лат квлтіват
віне пъпъ акт.

Дар літва чеа скрісъ претѣтіндіні а
фост вп діалект деосевіт ал літерацілор,
адікъ о алецере ші квлецере де тут че есте
маі фрътос ші маі класік ю деосевітеле
діалекте але зпіі пації.

Чеі каріі аз скріс ю літва поастръ, фіе-каре
а скріс діпсе към се овічпзіа ворва ю локъл съв.
Чеі вісерічешті жисъ с'ав житро сіне, ші
скрігторі вісерічешті Mѡndemi, Moldoveni ші Бъ-
гарені, почіз зіче, къ аз авт ші аз тут о літвъ
сав діалект. Пентръ че озре ші скрігторі іро-
фани, съпъ се двоіаси ютре сіне? Ачеасть
житроіре нѣ се поастре фаче, пъпъ пъп пе
вом жичепе а квлоаште че есте вп ю
парте съ пъстръп, че е рът съ лепъдът
ші съ пріітіт чеа че аз ам ю фраді аі
пошті таі вп.

Съ пъпъ къ воі фачем школі ші академії
ю Нара ромжнеаскъ ші Moldova, ші піні де
егоіст хотъріт а да діалектъ пострѣ
на діалект квтіват ші че вп топ. Съ
пъпъ пе зряк ю пе діріе ачестеа къціва
ротжпї din Macedonia че таі зік ші еі ротжпї,
алеаріз ю ачестеа доіз пріпчнате ка ю Atika
сав Atica ері Roma и Романії; дар еі съпт съ-

рачі, съпт фъръ тітле, віп нѣмаі ка піште лікъ-
топі de піатръ сав аpendaши сав пегвдъторі шчл.,
ші се сілеск а'ші да въіеци ю сколі, фетеле пе
лъпгъ каселе челе тарі а слжжі. Ші че фак ака-
деміїле ші салоапеле къ джпти? Жі жівадъ
аші провінчіаліза ю лок de аші квлтіва літва.
Даскъвл рждеде въіат кънд юл азде зікжнл ліп-
пре шіл сіленіте се зікъ іепре; коконіца de
салон жівадъ пе слжжіка са, съ пз зікъ тъліре
чі тъліре, пічі ліп в чі інз. Не катедра профес-
ораль съпъ рът зічераа фііз, ші віне маі дзлчо
а азі філіз, ... ші але асеменеа. Нѣ те тірі
Domnul тез че тарі жівітърі фач! ші вът
съпт de модесті ті фъръ егоіст! ші
ші кът de тълт ар жівъца ачеі ротжпї сімплі
деля ноі чеі зівілісаі жівъркаці de тітлірі ші
de ердігіе!... Се diceti la acestea domniloru?

IV. Чіне есте ротжпї аде върат?

Totu acolo pag. 62.

„Din ачестеа тоате кът с'ав зіс пъпъ акт,
зрмеазъ domnul тез, къ чіп есте ротжпї
адеверат ші дореште зпіреа ротъпілор житръ
ачеаши літвъ сав діалект скріс кърдїт ші
кврат, ла впзл ка ачеста пз жікапе егоіст.
Ел але ѹ din deосевітеле пороаде ро-
тъпешті че есте вп, фрътос, сопор,
рекъдат тіпорочіт, ші фаче літвъ коректъ
ші перфектъ, адъгжнл че юл ліпсеште din dіz-
сіо парвъ латіn (asculta!), адікъ din ачаа літвъ
сав маі віне діалект ал пороаделор ротане, пріп
каре с'ав скріс атътіа вестіте опере, ші пріп каре
с'ав гъндіт атътіа капете іллістре ші атътіа че-
ніпірі рапе, ші пріп ѿтмаре есте ші маі класікъ
ші маі вогатъ ю ідеі ші маі жівілшгатъ ю
зічері ші пріп ѿтмаре ші маі ківзгіт de a се
пзп фіекаре зічера ла локъл съв. Аша альтьбешт
о гръматікъ кввіпчоасъ de a се пзтеа да юл
тъпіле тутвлор пріпчілор din опі каре провінціе
ротжнеаскъ, віде съші жіведе літва, пе
чеа юл парте, чі а ротжпілор де овіте, ші
пріп каре съ вазъ нѣ съпт тут dіnt'ro фаміліе из-
іtaliana, французъ, спаніодъ ші портвгезъ,
жітъръ ачеа че се атінче de літвъ; о гръматікъ
пріп каре жівъджнл къ темеів літва са съ поастре
ротжнти юл зілеспіре а жівъца ші літвіле съ-
порі, а се квноаште къ фрадії съші ші а фі квпос-
кіт de франції.

Дар ачеста пе се поастре фаче маі пайтє
пъпъ къпд поі вом скрі къ словеде кірі
діалект ші Macedonia ротжпї нѣ чеі гречешті;

з в фел de літере ле тревеск твтвзор ротжпілор
de овште, адікъ ші' чедор din Dacia ші' чедор din
Macedonia... Ші ачестеа сънт літереле лор,
літереле тошлор лор...

Приїмнд одатъ літеріле, и тут ла поєсте характерістіка зічерілор, ші тіпі гръматіч квт ші дік-
сіонаръл пеперал ал поетръ сънт жп старе съ пе дн-
веде ші пе пои ші пе Macedonоромжні лімба de
овште. Ажвдє атвпчі ачелеаші семне съ арате
жптре ротжні de овште ачелеаші idei. Спре
пілдъ о тв арате ачееаші idee, ші фіе пои съ'л
чітім о тв' ші Macedonоромжні о тв'; sorbi
арате ачееаші idee de овште ші фіе впії съ'л
чітіаскъ сорв' ші алдіи сорв'...

Ла ачеастъ жптреваре de a цепераліза лімба,
п'ар фі пічі de квт de пріос ші жпкъ ші de ма-
ре треввіпцъ, ка ачел і е саз ачел і атът de жп-
тіат съ'л арътът пріп l, спре пілдъ іспре, таіз,
воіз, vale, въі, каі каі ші чеделалте, се поате ве-
деа кът се факт de изпосквте ші жпделесе ші гръ-
матічні ші твтвзор ротжпілор скріндзсе liepure,
taliu, volie, vale vali, calu cali тчл. . .

Cine vre se afle mai multe, caute si in cele
alalte periode, dein carele alu V. si VI-le sunt
scrise cu litere latine. Suum cuique, macar ca
si D. Eliade cele mai multe le a aflatu la alti ro-
mani mai vechi si le a recunoscutu, si macar ca
in aplecarea aceloru principia sanetosa aflam scaderi,
provenite numai din necunoscentia limbei latine.

(Lip... Riu.)

III. ЕПІСТОЛЬ. *)

Drecda, 9. Ianis 1855.

Дп Cacconia се dictinrg треи снеде de сколе
мените пентръ квтвра попорвлі diu класса четъ-
діанілорв ordinari. Ачестеа сънт, жпчеппnd din
циюс жп със:

a) Скколе елементаре, жп карі се жп-
вадъ пітмаі четіреа, скріереа, чеде 4 сімпле опе-
ръчівні de арітметікъ, маі твтвр din memorie, de
кътв din скріере пе хъртіе саз пе таіль, ші чеде
dintvіж idei але реалізіпе. Конії ші фетеле факт
жпсъл ачеста жппревъ, жп тімп de 2 ani, саз
дакъ сънт маі dewstendі, ші жп тімп de впії
ав. Ei се прімескъ ла сколь жп върстъ de 6
ani, ба жакъ ші маі tineri. Методыл естс въ
тотвз практикъ. Конії жпвадъ ціквндзсе.

б) Скколе пентръ четъдіані (Bürger-
schulen), жп каре се жпвадъ реалізіпеа, граматіка,
компітереа, калліграфіа, арітметіка, цеографіа ти
поділні історіче, вріп згтаре сънт чеда че пои пз-
тимв сколе прімаре, саз портала (квт се зіче
жп Австрія). Жп скколе ачестеа конії се dictio-
nrg de фете, ші се прімескъ пітмаі дннь че ав
треквт пріп скколе елементаре. Кврсъл лор
есте de треi ani. — Песте ачестеа маі естс впії
кврсъ таі жпалтв de алді треi ani, жп каре се
дъ ачесторз штілнд о маі шаре десволтаре, се
пропага елементеле de математікъ ші de штілн-
деле патврале, ші лімвіле модерне, маі вжгост
франчеса ші енглеса. Бнз ассемін кврсъ парад-
аль естс пентръ фете.

Ла ачесте сколе се фаче dictio-
nrg de фаміліи автв, карі пльтескъ пентръ жп-
въцьтвръ, конії de фаміліе de мізлокъ карі пз
пльтескъ (Freischulen), ші конії de първінг сърачі
карі аз треввіпцъ de аріторіз (Armenschulen),
ші пріп згтаре сънт тут атъта сколе dictio-
nrg ші пріп локвль ашегърі лор.

с) Скколе реале (Realschulen) жп карі се
дъ о десволтаре ші маі шаре обіектелорв пчес-
сааре пентръ вісада практикъ. Скколе ачестеа
сънт жптврціте пе впії кврсъ de 7 ani, алтеле de
6, ші чеда de ла Drecda din четатеа позъ (Neustadt)
de 8 ani. Жп скколе реале жп цеперо се прі-
мескъ конії карі ш'з філів кврсъл жп скколе
de четъдіаніз інферіоре. Дпсъ скола реаль din
четатеа позъ (Drecda) сънт дірепчізіпеа Domini-
лії Dr. Бегер пріеште пе конії din классле еле-
ментаре ші-і жпзестрѣзъ кв впії fonds de изпощ-
тінде пчессааре цептръ вісада практикъ жп кврсъ
de 8 anni de зіле. Дпзъ філіреа кврсълі сколаріз
факт впії eccamen de матврітате, ші трекв апоі саз
ла скола політехнікъ din Drecda, саз ла скола
штапаністікъ din Фраїзгр, саз ла скола сельвані-
тікъ (Forstacademie) ші агрономікъ din Таранд.
Ла ессамел de матврітате се черз згть борел
изпощтінде.

Релігізіпеа. Квпощтінде лътврітъ а крещ-
тіпіствілі din съпта скріптвръ ші din історія релі-
гізіпеа, фаміліарисаре специалъ кв доктіріна крещ-
тінъ деспре крединг ші даторії.

Імва церташнъ. Депріндере секвръ кв
компікареа ideilorv асиза обіектелорв деспре
карі ш'з къштігатв цілпії квпощтінде, атът жп
скрісъкъ ші кв гласъ від. Квпощтінъ цепера
еспре маніфестъріле пріпчіпале але література

*) Bezi пе чеде доz I et II жп Газетъ NNppi
44 ші 45.

щерпань, таї вжиток де спре скріптеle ші скріпторії карї аз фъквтє епохъ де да тіллокль в чептівлягі транквтє дикбче.

Літва латінь. Квноштіпць секврь ші дестерітате de a традвчє кврпндз впн просаіств сав поета de грэгтате de тіллокз (Саллвестіз, Лівіз, Овидіз, Вірціліз), ші de a традвчє фъръ еорі впн діктатз в праа-грез din літва щерпань дп чеа латінь.

Літва фрапчесь. Denpindede дп традвчереа класічлорз карї съпт ші чева таї греи дп прось ші дп поесіе, компендре коректъ de вжъді історіче сав дескріптиве, дестерітате дп десталь дп ворвіре, ші а птне дп ръсппнсврі віне легато аспра дптревърілорз історіче, прекватші аспра вонрінсвля вінкелорз карї ле аз чігітв сав ле аз традаєс еі таї днаінте.

Літва енглесть. Acemine квноштіпць ші дестерітате ка ші дп фрапчезесте. Ілсъ e de овсерватз къ ачелор карї ворз съ брнеше да академія сельвістікъ din Tapand, лі се потв іерта есамеле din енглесеніте.

Математіка. Секврапць ші дестерітате дп трактареа проблемателорз алгебраіче. Еквадівні de градвль дптыі ші алв доілé, прогресівні ші логарітмі, калквлязіз інтереселорз de інтересе. Дестерітате дп деслагареа проблемателорз din плавіметріе, стереометріе ші трігонометріе, дп скріс ші в газа.

Історія патралъ. а) Квноштіпца мінералорз ші а формъчізпілорз de впні челорз таї дпсемнате ші таї втіате. б) Квноштіпца піланелорз челорз таї дпсемнате ші таї комзю, а фамілілорз пріпчіале, ші дескріпераа моментелорз челорз таї есепдіале але органелорз ші аде віедій піланелорз; с) квноштіпца апіталелорз челорз таї теморавіле, прекватші фаміліаріса реа ві стріквтра лорз ші в класіфікареа лорз, ші таї алесс ві органеле ші функцізпіліе корпвлі отенескъ.

Фізіка. Квноштіпца пропвсечізпілорз челорз таї моментобсе din статікъ ші dinамікъ (диквісіе ві теорія віднельчізпілорз), din акустікъ ші оптікъ, — де спре квладбрь, шарнетісмз ші електрічтате, ві спеціалъ ліваре амінте да дескооперіріле ші інвенцізпіліе челе побе, ші а птне а ачелора карї аз диквіпць партікаларъ аспра віедій практиче дп соціетатаа чівіль ші аспра indастriei. Доктрине din фізікъ трэбве фундаменте ne Математікъ.

Xімія. Квноштіпца де спре че есте маі есепдіал аспра елементелорз ші комвіпчізпілорз хіміче ві ліваре а мінте да челе че се потв апліка да агрономіе, тъестрії ші indастriei.

Історія. Denpindes конспектъ аспра евенітентелорз челорз таї моментобсе din історія вінверсалъ дп цепере, прекватші аспра попобрелорз ші імперійлорз челорз таї дпсемнате, ші а птне о фаміліаріре таї аквратъ ві тімпвля модерні дп прівіреа вілтврі статврілорз евронеане.

Деографіе. Idee лътврітъ де спре спръфа да пътжитвля, катепеле твпділорз ші рецівіле флагвілорз, церіле челе таї дпсемнате, ші алес, челе европеане, ві четъділе, ржвріле ші твпділорз чеі пріпчіалі. Пропрієтъціле фбісіе ші етнографіче але діверсілорз цері ші статврі, таї вжиток але челорз din Европа, трэбве съ се дптінрёсні кредитніос з дп теморіе.

Десемнзіз лінеаріз ші в тжна ліверъ.

Афаръ de ачесте обіекте, Domnul Бегер пропнє ші Псіхолоціа. Ма лікврріле челе твлте граматікале ші математіче півнії се denpindz ві регнеле лоцічей.

Din ачестеа се веде че дптінде реале с'з датз дп ачесте сколь обіектелорз de квноштіпце реале. Къ тóте ачестеа сколь реалъ нв есте де локз о сколь практікъ, чі птмаі о сколь прегътітore пептрз таї с'з птмітеле інстітуте (полі-технікъ, монтаністікъ, сельвістікъ, ші агрономікъ). D. Бегер консідеръ сколь реалъ ка впн цімпасіз пептрз ачесте інстітуте, прекватші цімпасіз челз віків пептрз фавлтъці.

Сколарій се окнпъ къте 6, 7 ші 8 бре пе zi Профессорій даз асеміне къте 4, алці ші къте 6 лекцівні пе zi. Лефіле лорз съпт форте mode-rate, къте 400; 500; 600; 800 талері че алз. №-1 терзія сколарілорз се свіе акутъ ппнъ да 300, тоці естерні.

D. Бегер ті аз повестітъ ві деамързпітві тóте пъкаквріле къте ле аз авэтз ппнъ къндз аз адзес ачесте сколь дп стареа дп каре се афъ акутъ, ші ті аз датз тóте деслішіріле печесарі атътз ві газа къте ші дп скріс. Ачесте върватз ві ініма ші ві свіфлетвіз дикінатз вілтврі омепріе, дп върстъ прае 50 de ani, пінз de вігоре ші форте ціовіал, аз арътатз кътръ тінє о віпптате партікіларъ, пептръ каре тъ сімтз даторіз ві дешліпъ рекноштіпць.

А. Т. Лазріанз.

ЕПІСТОЛА IV.

Dresden, 9. Iunie 1855.

Скóла політехнікъ din Dresden с'аэ джпфііндатъ да апвль 1828, earъ едіфіцівлъ чея de аквтъ с'аэ ziditъ de да апвль 1844 пъть да 1846, таі аэ кос-
татъ апроане да 70,000 de талері саэ 315,000 де цвангігери. Афаръ de спеселе zidipii саэ таі кел-
твітъ пъть аквтъ пептръ вівлютекъ 10,000 талері,
пептръ челеалтъ колепчіві зі ші джптревзін-
шареа лорв да 7000 талері, пептръ тобіліареа
каселорв 5000 талері. Цінереа скóлеі костъ ақбтъ
пе апв апроане да 20,000 талері, саэ 90,000 цван-
гігери. Професорі съпт 20, апои 2 асистенці ші
шпв модельаторів. Лефіле ачесторв се свіє пе
апв да 15,000 талері.

Тотъ скóла есте джптврдітъ дп 2 dibicisni.
Dibicisne iñferiorе се компоне din 3 класе, чеа
свперібръ din 2 класе. Да dibicisne iñferiorъ
се прітескъ тінері din класеле свперібре але скó-
лелорв пептръ четъціjani (Bürgerschulen), din скóлеле
реале ші din үmmacij. Mainante de пріміре тінерії
тревзе съ фанъ шпв есамен de матврітате; да
тречереа din dibicisne iñferiorъ дп чеа свперіоръ
тревзе съ фъка алтъ есамен de матврітате. Dapъ
finirea кврсзіті джптревзъ се таі синевъ джкъ да
шпв феліз de есамен абсолюторів. Dаръ dapъ че
ш'аэ фъктъ кврсзів реглазатъ de 5 ani, потв съ
таі петрекъ джкъ шпв апв да скóле спре а се
перфекціона таі департе. Сколарії пільтескъ
реглазатъ пе апв 35 талері пептръ джпвъдьтэръ,
джкъ челорв че джвадъ біне ші съпт фъръ тіз-
моче, лі се іарпа didактрав.

Програмъ актвала есте ачеаста.

Dibicisne iñferiбръ.

Ореде пе сен-
тъмпъ
вара; іарпа

- Класа III (адекъ чеа mai de үiosz)
11. 11. Математика (тригонометрия, стереометрия, алгебра).
4. 4. Фізіка елементаръ.
3. — Історія природы (на репетіївне).
- 4. Хімія теоретікъ (партеа апорганікъ).
3. 3. Літва церпань.
2. 2. Літва франчесъ.
8. 6. Теорія проекційдорв.
- 2. Decemparea плангрілорв.
4. 4. Decemparea орнаментелорв.

Ореде пе сен-
тъмпъ
вара; іарпа

Класа II.

4. 4. Цеометрия аналітікъ дп плане (саэ
пе 2 координате) ші трігонометріе
сферікъ.
- 6. Цеометрия практикъ (пропозиціе).
6. Механіка.
- 4. Хімія теоретікъ (партеа органікъ).
4. Хімія технікъ (партеа джтия).
2. Минералоція.
2. Архітектура цепераль.
2. Літва церпань.
2. Літва франчесъ.
4. Теорія проекційдорв (перспективіа).
- 6. Мъсгареа практикъ пе кътпв.
2. Decemparea плангрілорв.

Класа I. (адекъ чеа таі джалтъ).

5. — Цеометрия аналітікъ дп спайдіз (саэ
пе 3 координате).
- 4. Елементеле математичеі джалте.
4. Теорія машинелорв (елементеле ма-
шинелорв).
- 2. Теорія машинелорв (дескрайчівна то-
торілорв).
4. Технологія шехапікъ (метале, лепіз).
2. Хімія технікъ (партеа а доза).
2. Літва церпань ші лодіка.
- 2—3. 2—3. Літва енглесь.
2. 2. Літва франчесъ.
2. 2. Decemparea машинелорв (дапъ шъс-
гареа лорв).
- 2—4. 2—4. Decemparea архітектонікъ.
4. 4. Лікврі практиче дп хіміе.

Афаръ de ачеаста пептръ секціонеа A.

8. 4. Проектареа машинелорв.
пептръ секціонеа B.
- 2. Цеометрия практикъ (пропозиціе).
4. — Мъсгареа практикъ пе кътпв.
- 2. Decemparea плангрілорв.
2. 2. Тыетэр de петрі.
пептръ секціонеа C.
4. 4. Лікврі практиче дп хіміе.

Dibicisne свперібръ.

- Класа II. (адекъ чеа de үiosz).
5. 5. Математика джалтъ.
2. 2. Літва церпань ші лодіка.
2. 2. Літва енглесь.

Ореле по сеп-
тимврь
вара; іарна

4. Шінереа кърділорз (компетабілітатеа).

Афарь de ачестеа пентрэ секціянеа А.

- 4. 4. Теорія машінелорз (Моториі).
- 3. 3. Технологія механікъ (матеріале въ фіре).
- 20. 18. Проектареа de machine.

Пентрэ секціянеа В.

- 4. 4. Теорія дротврілорз ші конструвізіон-
лорз дп аль (ідротехніка).
- 3. 3. Цеодесія дпаль (пропгнерае).
- 12. 8. Проектареа плапврілорз de дротврі-
ші де конструвізіоні ідротехніче.
- 4. 4. Десемперае de сітвадісні.

Пентрэ секціянеа В. ші С.

- 2. 4. Цеогностія (Geognosia).
- 4. — Експрісіні цеогностіче.

Пентрэ секціянеа С.

- 2. 2. Пропгнерае хіміеі.
- 16. 12. Лакрърі практиче дп хіміе.

Класса I. (адекъ чеа таі дпаль).

- 4. 4. Фісіка сперібръ.
- 2. 2. Економія національ.
- 2. 2. Літва церташь ші юзіка.
- 2. 2. Літва енглесь.

Афарь de ачестеа пентрэ секціянеа А.

- 2. 2. Теорія машінелорз (ашезареа технікъ).
- 20. 18. Проектареа de machine.

Пентрэ секціянеа А ші В.

- 4. 4. Механікъ сперібдъ.

Пентрэ секціянеа В.

- 3. 3. Теорія конструвізіоні подврілорз.
- 2. 2. Астрономія.
- 16. 12. Проектареа de конструвізіоні de
подврі.
- 4. 4. Десемперае de сітвадісні.

Пентрэ секціянеа С.

- 2. 2. Пропгнерае хіміеі
- 16. 18. Лакрърі практиче дп хіміе.

Скóла естé менітъ, прекътъ се веде din сек-
ційніле indikate, спре а форма А) машінішті, Б)
інженері ші С) хімічі технічі. Къ тóте ачестеа
nimine съ нѣ 'ші імадінене, къ ачі дп скóль, съ
формéзъ totz de одатъ ші фаврікаторі de ma-
chine (лакръторії къ піла ші къ чокапві), саз ф-

брікъторі de подврі (тъеторі de лемнз, de пётръ,
etc.) саз фаврікаторі de продéкте хеміче.

Пентрэ асеміне специалітъці къ тóтвзл прак-
тиче, тінерії тревзе съ се дкъ ші съ лакрэзе дп
фавріче партіквзларе. — Къ скóла політехнікъ
есте ші о скóль пентрэ лакръторії ла конструві-
цізі (Baugewerkenschule), дпсь нѣ дбръ спре а
компіка ачестора къпштінде практиче, чі спре а
дпълда de ла сімпла емпіріе ла прінципії теоре-
тіче, прін зртare, се пропзне ачестора: Decem-
пвлз, прінципії de цеометріе, de фісікъ, механікъ,
архітектонікъ, проектареа планврілорз, къпштін-
да регламентелорз полідіане дп респектелв zí-
dirілорз etc.

Скóла ачеаста стъ актъ сптз діренчізпеа
Domпвлзі Dr. I. A. Hülsse, отъ форте лакръдатъ,
ші плінз de зманітате. — Domпвлз лзі авѣ въпъ-
татеа а тъ пресента Domпвлорз професорі, а тъ
фаче къпосквзтъ къ тóте атързите ачесті інсті-
тутъ інтересант, ші а ті да тóте дпфоршчізпіл
печессаре атътъ къ гзра кътъ ші дп скрісс.

А. Т. Лавріанз.

ОНД ІСІРІВАНІВ.

О дать а фігзрат зп ісправікъ каре, афарь
de ішлікъ ші чеакшіръ, ера зп лейт полеіт ісправ-
нік din тімпії лзі Мавроцені; ші фінд къ сеамъпъ
ла капз ші ла інішъ, ла апкътърі ші ла карак-
теръ, къ Коновз Дръган ал поетвлзі Бъльческъ
дл вом нэмі ші поі не ачеста tot Коновз
Дръган.

Ачест Дръган ера зп фел de Бъльранз воє-
ріт, каре de доъзечі de ani гоні постзл de іс-
правікъ, ші каре, пентрэ ка съл капете, а житре-
взіндат тóтвз, інтрії, лашітъці, вані, тръдърі; дпсь
сбorta дп gonea, ші тоате плапвріле лзі се пімічіз
дп фіре, твдзштітъ зпні пърекі de артъсарі не-
грії, ажксе ісправікъ, ші се партъ ка зп ісправ-
нікъ дп tot тімпіл іспрівнічіе сале.

Ші маі житъі, към се оръндзі ісправікъ,
скріс зпзі фапаріотъ шършавъ din жадеръл знд
ера съ ісправіческъ елз: „Bei шті, фрате, къ
т'ам оръндзіт ісправікъ дп жадедзл ачела; ші
ам de гънд съ віл къ жірвачл ші къ фалланга;
жті віне дпсь фоарте грез съ скітъз палатело
тelle din орашкі пентрэ бордееле din Кітаре
локъ.“

Длainte d'a порні ла локв іспръвпічіе салле, коковл Drъgan трішисе програт ла свкъртвіторії жвдецвлі квтаре ші deсpre ківл пріштірії салле дп капітала жвдецвлі: адікъ, тоці свалтерії administratіvі съл длтъпніе квтаре гадъ, ла о поштіе de ла капітала жвдецвлі. —

Каїи дела поштіле не вnde ёра съ треакъ коковл Drъgan, din порбокъ іспръвпічеаскъ, пв фвръ даці чіпі зілле ла пітепеа, фвръ deосевіре, пньо се ва терпіна аллаівл іспръвпіческъ.

Іар аллаівл се фвкъ дп ківл вртъторъ:

Зече карръ кв вагаців веніръ длainte: фіе каре карръ кв къте зече каї, ші дп карръ къте о шовіл ші къте вп діганв кокочат d'асвра; ка вп соітаріз.

Дп ажевл інтрърії дп капітала жвдецвлі, ісправікъ пострв попосі ла о жвтътата de поштіе дела капіталь, вnde ші dopri поаптеа ачееа, кънд авеа тімп съ інтре сеара дп ораш; дпсь ші плекареа din локвл паштерії, ші попосіреа ла о жвтътата de поштіе de ла локвл вnde съ апітепта ераз калкълате: коковл Drъgan трєвреа съ інтре ла пръв дп ораш, спре а ведеа тоці аллаівл, каре авеа а фаче епокъ дп апапеле іспръвпічіе салле.

Двпъ о льпгъ апітептare, ісправікъ длтръ дп ораш, дп салтанате Domnesc: тръсра de дрѣт ера тържть de doicпрезече каї алві (хъдіріе дпсь вп ераз рошії). Ла фреапта тръсре, полідаів, ші ла стъпга, коквл доровандлор, атъндоі дп впіформа de парадъ. О къпръре de үendapті длaintea тръсре, ші алтэ дп зрта тръсре, пречедате de ажеторыя полідів, о потае іспръвпічеаскъ, вп свіръ дп тоате пвтереа кввхтвтві. Пе капра тръсре, вп арієт твіат дп фір, ші дикъркат de арте; ші льпгъ еляв вп слзгоіз трепдерос, каре семъна пъ льпгъ чедаламт ка о чааръ пе льпгъ о пшльзъ.

Іар дп тръсра deckicъ, о шегас ісправікъ ръстэрнат пе спате ка вп ерос de театръ, ші дп фьштрат длтр'о татаркъ de врес, ка вп адевърат врес de Сіверія. Льпгъ ісправічіа юа, свкъртвіторыя локвлі, ка о квркъ плоатъ дьпгъ вп квркапл юпфлат дп пепе.

Ла тречереса тръсреа пріп тіжлоекта търгвлі. твдітіма, аттрась de свірътеле постіллоплор, de тропоітта наілор, ші de покнетеле вічелор (чеді ля аззва), твдітіма квріасъ алєргъ грыштадъ а пі ведеа пе пвзл ісправікъші кв тоате къчіліріле ші диковоітвіле челлор de системз

векіз, коковл Drъgan реєпзисе салтърілер реєпктвоасе кв о тішкare de капв авеа сімдітъ, арпккпд квтътвірі арроганте дп фреапта ші дп стъога асвра капаліе търрътоаре;

Ажес да каса dectinatъ пептрв локвінда са, ісправікъ се зітъ се вазъ дп капв скъррі пе тетврії тацістратвлі, длтъпнівндвл кв пыне ші кв саре, ка пе вп Domnіtor а кврвіа імажінъ ера ісправічіи дп жвдеце: каре фв тірзреа ші тврзреа са кънд вп възв сффлет de отв!!! Крехъ къл аштеаптъ дп касть, din презвъ кв потавілі ші кв пегвцъторії брашвлі; ачі іар пітепеа! Ачеаста дп ділфвріе фоарте твлт; ші жвръ дп іnіma лві ръсскваре пресидентвії твпічпалітъдії пептрв діспредвл арътат іспръвпічіе салле, каре, прип тоате тіжлоачеле іспръвпічешті, се певоі а'л компромітте дп окій гввернлі, ка ревель, талврътор, пчел . . . дпсь, de ссрда! Кълі отвъ тез ара вп жвръ врава ші тінтос; кв тоате астета, дорвз ера фактотвт; ші чеа че п'я пвтят фаче intpira, а фькто ванії пі каї, пърціа каре лві зврк ла іспръвпічіе. —

Кътева зілле фвръ de ажевл пептрв пвтъпені а квпоаште арама ісправікаші лор: вп дптоаре вісіта ла пітепе, се дпнісплівръ кв спіоні ші свірі, дпчеп: а талтата пегвцъторі вътръпі, а шікана пе дпніпрічінаді, а фаччв аркітрапістврі крімінале, а скатота лецие ші ordinele міністриале, а скоате ла meidan фалманга ші гврвачіз, пепрекъндш ші орел de льпгъ дп а се сълемені ші а се dikici ка о жокетъ; дп фін, а тътвра капделларіа полідів ші а къртвії de жвпії ввпі, ші а'л съспілін єт креатвреле салле, ліптор, ші верті, ші чеа че ера de тірапе, отвъ ачестапінъ а вп фі ісправік, воіа съ треакъ de демократ ші лівврал, de патріот ші прогоссістъ. Ель саріа одатъ ла вп рвтън із віторв de патріе впі де адевърт. (? !!!) „Словозеніа тіпарвлі е сфъптъ: гласла лві вічіла de фок пептрв фонкіонері; іар попій сжт пште пчл.“

Шапоі, фаптеле лві ера de anti-ртъпш дп anti-крештін: інтрігант, фапфор, педант, деспот, търрътор, десфрънат, лаш, скеллерат, — ші а келтвіт стареа дп а коррѣтпе верціпітатеа, дп а спарде квспічії, ші а компітте акте de тълхар. Пе дігані і спльзра de зтепі дп півпіцъ, ші ї вътеза сінкхр кв штреаптвіл впъ кънд ді ласъ семі-морді, —

De ачееа конії дрѣкдлі скососеръ ді стіхбр, ©BCU CLUJ

на съл траакъ ла пимпире кълларе не тъ-
таре:

Мыи Дръгане,
Бъдъране,
Че те зічі репнвлікан
Ші фачі фапте de тіранъ,
Тъ астъзи ешті deокіат,
Ші къ децетзарътат
De въдъран воеріт
Ші de -ъла- дндръчіт.
Качіртале
Ші локтале,
Хесметврі
Ші ресфетврі,
Жефврі къ шарафетврі,
Был в'а скъпат din елле,
Кіопоолг, фіїв de лелле.

Он аша дечі іпокітен
Към нъ о съ се шъндреаскъ
Кънд а ажвс ла прокітен,
Ші поате съ жефвіаскъ?

Мыи Дръгане,
Бъдъране,

Аі ътвлат вът аі ътвлат,
Дар ді с'а кам днфандат;
Къчі лвтеа с'а рідікат
Ші ла Downz те a demasнат
De деспот ші de тълхар.
Ші de зп шаре тъ гарз. —
Аі ведіт ка зп ісправнік
Къ аллаіз domпескъ,
Ш'о съ плені ка зп базарнік
Къ сіктірз тврческъ.

Прекам е даторіе а доктпна віртвтеа, асе-
щпна е, крез, даторіе сакръ а скріторілор а фз-
дера відівл, сав а вічі рідіколы, дп тартвфі ші
въдърані —, пентръ віпеле соціетдї віар.

Адевъръл пріп ввчівл сакръ ал пресеі поате
ажвпде ла аззл Прінділор.

I. Гіппескъ.

КІЩЕТЬРІ

I.

Mintea.

Te търескъ фіїпдъ фъръ д'пчепвтз,
Пентръ тотв че веде оківлв тез съв сбре
Пентръ тотв че дреапт'а ді сжпкть а фъквтз,
Дела отв пі феаръ, пъпъ ла-ачеа флоре,
Каре веуетеазъ птма впн тінвтз!

Че те фаче лпсе, ка съ те адорз,
Есте mintea, Dомne, каре'ті стрълвчеште,

Ка ші зпн лвчеаферз дп алз попдї порз,
Шіп ввітвлв лвтей влкпдз те лпсодеште,
De кжпдз ведз лвтіна, ші пъпъ кжпдз торз!

Ea'mi кондвче паші, съ те потв фери
De лев ші de тігръ, варе варсь сжпде,

De фокз ші de аль, че тарв пітічі; —
Еа те лвтінеазъ, ка съ счів ресфржпде

Кврсле двштанае, вер зnde ворз фі. —

Ea департъ чеаца дела оківлв тез,
Ка съ пз аместекъ кредіпда дешеартъ.

Ка кредіпда дреаптъ, днтрпз Dумпезев,
Каре о пропвсє сітпз; фъръ чеартъ,

Ка ла фраді din фіре, лпсші фіїлз сев.
Секлі се'пкінае цепвлв отенескъ

Сбрелві ші лвпсі, стелелорв потпосе,
Пъпъ кжпдз съ віе даскалвлв черескъ,

Че пріп сферіреа тордї глорібсе,
А пактатз дп лвті спірітв крещтіпескъ.

Mintea кз-адевервзл атвпчі с'а зпнв,
Съ лвкrezъ 'n inimi, ка ші влкпдвлв соре,

Че стръбате'п кортвлв чев тай зтілітв,
Ка ші дп палате de лвкз ші сплendоре,

Лмпърцжпдз днтоокма фокзші стрълвчітв.

Лндешертз се-днчеаркъ аі попдї аргаді;
Съ реверсє зтвръ, дп локз de лвтінъ,

Бръ, 'п локз de паче днтре фії ші фраді; —
Але лорз ввінте пз пріндз ръдечіпъ,

Къчі пз есв din inimi, чі din кріері стрікаці. —

Te търескъ фіїпдъ, фъръ de фіїтв,
Пентръ-а та скжптеіе, чеі зікв копечіпдъ,

Каре грез те твстръ, de-амз пъквтвітв,
Ші me десфтеазъ, къ віпевоіпцъ,

De-амз фъквтз дрептате чевлі асвпрітв!
Еремітвл din Карпа .